

Warszawa, dnia 10 kwietnia 2018 r.

Sygn. akt VI Ka 860/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: SSO Anita Jarząbek-Bocian

protokolant: protokolant sądowy stażysta Paulina Sobota

przy udziale prokuratora Józefa Gacka

po rozpoznaniu dnia 10 kwietnia 2018 r.

sprawy D. O. (1), syna G. i M., ur. (...) w N.

oskarżonego o przestępstwa art. 291 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, art. 119 § 1 kw

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Legionowie

z dnia 22 marca 2017 r. sygn. akt II K 1060/15

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Legionowie do ponownego rozpoznania; zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Legionowie na rzecz adw. K. M. kwotę 516,60 złotych obejmującą wynagrodzenie za obronę oskarżonego z urzędu w instancji odwoławczej, w tym podatek VAT.

Sygn. akt VI Ka 860/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 marca 2017 roku w sprawie o sygn. akt II K 1060/15 Sąd Rejonowy w Legionowie uznał oskarżonego D. O. (1) za winnego popełnienia zarzucanego mu w punkcie 1 aktu oskarżenia czynu z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za ten czyn wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności. Ponadto uznał go za winnego tego, że w dniu 6 sierpnia 2015 roku w L. zabrał w celu przywłaszczenia narzędzia z pomieszczenia maszynowni na terenie (...) Piekarnia (...) w postaci wkretaków płaskich i gwiazdkowych szt. 11, wkretaków miniaturowych szt. 3, końcówek nasadowych szt. 2, przedłużek do kluczy nasadowych szt. 2, szczypiec szt. 2, pokrętek klucza nasadowego szt. 3, kluczy płaskich i oczkowych szt. 20, końcówek kluczy nasadowych sztuk 47 o łącznej wartości 500 złotych na szkodę (...) Piekarnia (...) i uznał, że jego zachowanie wyczerpało znamiona wykroczenia z art. 119 § 1 k.w., a także uznał go za winnego tego, że w okresie od dnia 29 lipca 2015 roku do dnia 31 lipca 2015 roku w L. zabrał w celu przywłaszczenia 4 koła z samochodu marki O. (...) o nr. rej. (...), poprzez ich odkręcenie, o wartości 500 złotych na szkodę M. K. i uznał, że jego zachowanie wyczerpało znamiona wykroczenia z art. 119 § 1 k.w. i za oba ww. wykroczenia wymierzył mu grzywnę w kwocie 600 złotych. Zwolnił oskarżonego z obowiązku uiszczenia kosztów postępowania.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego, zarzucając na mocy art. 439 § 10 k.p.k. naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść wyroku, tj. art. 79 k.p.k. w zw. z art. 81 § 1 k.p.k. i art. 140 k.p.k. poprzez pozbawienie oskarżonego prawa do obrony polegające na niezawiadomieniu obrońcy o terminach rozpraw, skutkiem czego obrońca wyznaczony z urzędu nie uczestniczył w tych rozprawach, w których jego udział był

obowiązkowy. W związku z tym zarzutem obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja obrońcy oskarżonego okazała się zasadna i skutkowałą uchyleniem zaskarżonego orzeczenia i przekazaniem sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania, jednak na innej podstawie niż wskazana w apelacji. Wbrew twierdzeniu obrońcy nie doszło bowiem do naruszenia art. 439 pkt 10 k.p.k., ale art. 438 pkt 2 k.p.k., tj. do rażącego naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 6 k.p.k., ale także art. 117 § 1 i 2 k.p.k.

Zarządzeniem z dnia 31 grudnia 2015 roku wyznaczono oskarżonemu D. O. (1) obrońcę z urzędu w osobie adwokata K. M.. Obrońca ten nie został jednak zawiadomiony o tym wyznaczeniu, jak również nie doręczano mu zawiadomień o terminach rozpraw, do udziału w których był uprawniony. Adwokata poinformowano, że został wyznaczony obrońcą D. O. (1) dopiero po doręczeniu mu odpisu wyroku, kiedy to zwrócił uwagę, że jego doręczenie musiało nastąpić omyłkowo, albowiem nie reprezentował w tej sprawie oskarżonego ani pokrzywdzonych.

Nie ulega wątpliwości, że obrońca był osobą uprawnioną do brania udziału w czynnościach procesowych, a zaniechanie powiadomienia go o planowanej czynności procesowej, stanowi obrazę art. 117 § 1 k.p.k. Pomimo tego uchybienia Sąd Rejonowy przeprowadził rozprawy w wyznaczonych terminach podczas nieobecności obrońcy i wydał wyrok, co stanowi kolejne uchybienie polegające na naruszeniu art. 117 § 2 k.p.k.

Przeprowadzenie rozprawy w takiej sytuacji jest niedopuszczalne, na co wielokrotnie wskazywał w swoich orzeczeniach Sąd Najwyższy (por. wyroki SN: z 29.03.1979 r., V KRN 49/79, OSNKW 1979, z. 6, poz. 74; z 24.06.2005 r., III KK 102/05, LEX nr 152483; z 15.02.2007 r., V KK 27/07, LEX nr 467560). Nie ulega więc wątpliwości, że zgodnie z treścią art. 450 § 3 k.p.k. tylko niestawiennictwo należycie zawiadomionych o terminie rozprawy stron, obrońców lub pełnomocników nie tamuje rozpoznania sprawy i skutkuje możliwością (chyba, że ich udział jest obowiązkowy) przeprowadzenia czynności procesowej. Pod nieobecność obrońcy oskarżonego można więc przeprowadzić rozprawę – co do zasady – tylko wówczas, gdy będzie on prawidłowo, a więc w sposób zgodny z treścią przepisów zawartych w rozdziale 15 Kodeksu postępowania karnego, zawiadomiony o czasie i miejscu jej przeprowadzenia. Niepowiadomienie zaś o niej implikuje zawsze koniecznością zaniechania jej przeprowadzenia, o czym wprost stanowi przepis art. 117 § 2 k.p.k.

Sąd Rejonowy nie tylko nie dochował ustanowionego w art. 117 § 1 k.p.k. obowiązku zawiadamiania obrońcy oskarżonego o terminie czynności, w tym wypadku rozprawy, ale co istotniejsze, nie zawiadomił go w ogóle o fakcie wyznaczenia obrońcą D. O. (1). Obrońca nie miał zatem nawet możliwości ustalić we własnym zakresie, na kiedy planowane są terminy rozprawy głównej, ani w ogóle na jakim etapie znajduje się postępowanie.

Analiza wyżej wskazanych okoliczności prowadzi do wniosku, że w sprawie doszło do rażącego naruszenia prawa oskarżonego do obrony wynikającego z art. 6 k.p.k. Przepis art. 117 k.p.k. nakazujący danemu organowi zawiadamianie osoby uprawnionej, w tym wypadku obrońcy, o czasie i miejscu przeprowadzanej czynności procesowej oraz nieprzeprowadzanie takiej czynności w określonych w tym przepisie okolicznościach służy bowiem temu, aby obrona była realizowana w warunkach umożliwiających obrońcy należyte wykonywanie przez niego zadań, bowiem jedynie wówczas taka obrona jest realna i rzeczywista, a nie iluzoryczna.

Nie można jednak zgodzić się z obrońcą, że doszło do naruszenia art. 439 pkt 10 k.p.k. W niniejszej sprawie podstawą decyzji o wyznaczeniu obrońcy z urzędu był wniosek oskarżonego i ocena jego sytuacji majątkowej. W tym świetle należy przypomnieć, że w treści art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. wymienione są przepisy stanowiące podstawę wyznaczenia obrońcy, którego nieobecność stanowi uchybienie o charakterze bezwzględnej przyczyny odwoławczej, jednakże przepis art. 78 k.p.k. do nich nie należy (postanowienie SN z 12.02.2010 r., IV KK 399/09, OSNwSK 2010/1/309).

Rozpoznając sprawę na nowo Sąd Rejonowy, z udziałem wyznaczonego oskarżonemu obrońcy z urzędu, którego zawiadomi o terminach rozpraw, przeprowadzi ponownie postępowanie dowodowe i podda gruntownej analizie materiał dowodowy ujawniony w toku rozprawy głównej. Należy przy tym zwrócić uwagę tak na dowody obciążające, jak i odciążające, unikając ocen, które cechuje dowolność odzwierciedlająca błędy natury faktycznej czy logicznej oraz sprzeczność ze wskazaniami wiedzy, czy doświadczeniem życiowym. Dopiero kompleksowa, wnikliwa ocena materiału dowodowego, posiadająca walory, o których mowa wyżej, pozwoli Sądowi meriti wypracować przekonanie co do faktycznej podstawy rozstrzygnięcia, aby z kolei ostateczne stanowisko tego Sądu w owej kwestii mogło pozostać pod ochroną art. 7 k.p.k. Sporządzając, zaś ewentualnie uzasadnienie wyroku, Sąd ten, zgodnie z regułami zawartymi w art. 424 k.p.k., przedstawi w nim, w sposób uporządkowany, jakie fakty uznał za ustalone, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego uznał jedne dowody za wiarygodne, a innym wiary odmówił i dlaczego, następnie, jakie wnioski wyprowadził z dokonanych ustaleń.

Na podstawie odrębnych przepisów orzeczono o wynagrodzeniu dla obrońcy oskarżonego - adwokata K. M. za obronę podsądnego w postępowania przed sądem odwoławczym.

Biorąc powyższe pod uwagę, orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.